

The background of the text is a painting of a forest path. The path is made of dirt and leads into a dense forest. On the left side of the path, there is a wooden fence made of vertical posts and horizontal rails. A person is walking away from the viewer down the path towards the background. The trees are tall and have green leaves, with some light filtering through the canopy. The overall style is impressionistic with visible brushstrokes.

Irene
Mendelin
KOIVIKOSSA
NTAMO

KOIVIKOSSA

Irene
Mendelin
KOIVIKOSSA

Kaksi runokokoelmaa

N T A M O

Helsinki

2 0 2 1

Jälkipainos kahdesta originaalista:
Koivikossa. Otava, Helsinki 1893. [nimellä: Irene]
Koivikossa. II. Wesander, Tampere 1899.

ISBN 978-952-215-846-8

ULKOASU & TAITTO
Göran de Kopior

KANNEN KUVA
Berndt Lindholm, *Landskap med björkar* (1864),
öljy paperille 22,5 x 24 cm, Kansallisgalleria /
Wikimedia Commons

VALMISTAJA
BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

NTAMO
Helsinki 2021
www.ntamo.net

Koivikossa

(1893)

KOIVIKOSSANI.

Oi kuin tääll' on hyvä olla
Alla lehtikatoksen,
Sydän tyyntyy tyveneksi
Humutessa koivujen.

On niin armas ollakseni,
Kun tää puisto huminoi;
Se niin monet, monet muistot
Mulle tarinoida voi.

Nämä koivut, tämä puisto,
Isä, istuttamas on;
Täällä toimit, täältä muutit
Tuonen tyyneen talohon.

Täällä ensin ihaelin
Suloutta Suomenmaan,
Syttyi lempi maani kieleen
Ja sen kansaan vakavaan.

Korkeaks on puisto tullut,
Mont' on siinä vartijaa,
Mutta niiden lomistakin'
Suru synkkä suikahtaa.

Siksi usein kaihomieliä
Koivut kauniit vaikeroi,
Siksi vienoon viihdytellen
Niiden lauha humu soi.

Tuota sitten kuuleskelen,
Konsa elon myrskyt käy;
Suljen silmän', ett'ei mulle
Tyly, kylmä mailma näy.

Kuva kallis kodistani
Syvään piirtyi sieluuni;
Lapsuuskoti koivikkoineen
Pyhä mulle ijäti!

I.

ISÄNMAA.

MAALLENI.

Vain unta uneksuinko
Ma sulle, synnyinmaa,
Kun luulin: päivä kirkas
Jo sulle sarastaa?
Kun luulin: huoltes huntu
Jo ijäks siirtyi pois,
Siunattu rauhan aika
Sinulle suotu ois?

Sa pyhään lakiin luotat
Ja valaan ruhtinaan
Ja uskot: niissä suoja
On kansan sekä maan.
Jos ihmisvala pettää,
On laki arvoton,
Ja silloin, maani armas,
Sin' olet turvaton!

Mut käy vaan, kansa kallis,
Es'isäis jälkiä,
Ja muista: totuus aina
Maan ompi perivä!

Sä kulje suoraa tietäs –
Ei hukkahan se vie –,
Useinkin vaivan kautta
Käy onneen oikotie.

Jos kaikki, kaikki pettää,
Ei petä Taivainen;
Hän kaikkivoipa ohjaa
Kohtalot kansojen,
Kuin vesiojat johtaa
Hän syömmet ruhtinain
Ja murtaa pahain juonet –
Saa voiton totuus vain.

En unta uneksinut
Ma sulle, synnyinmaa,
Kun luulin: päivä kirkas
Jo sulle sarastaa;
Se nouseva on kerran
Lomitse pilvien
Ja siunauksen tuova
On runsaan Suomellen.

TULEEPA MYRSKYT –

Tuleepa myrskyt tahi rajuilmat,
Tuleepa nälkä, rutto, kuolema,
Tää kansa se ei murru, tyyten sorru,
Niin kauan kuin suur' elää Jumala.

Sill' ei oo kansaa, mi niin paljon kärsi
Vammoista nälän, ruton, sotien,
Mi, varjona vaikk' kuolon yössä hoippui,
Pyhyyttä kunnioitti lakien.

Sill' ei oo kansaa, jonka historia
Niin kirkas ois, kuin Suomen kansan on;
Jos verta viljalta sen lehdill' onkin,
Se petoksest' on puhdas, tahraton!

Ja senpä vuoksi sill' on elinvoimaa
Ja senpä vuoks' se sortua ei voi –
Ja senpä vuoks' sit' taivaan käsi suojaa
Ja sille paistaa toivon kirkas koi. –

Ja menneisyyden mainehikkaat haudat
Ne toivon koille kirkkautta suo,
Ett' ajan sen ne lemmen, alttiiks-annon
Myös kansan nykyisenkin syömmiin luo.

Ja sillähän juur' elinvoimaa onkin,
Ken alttiiks' antaa voi ja rakastaa,
Kell' onni maansa on niin pyhä, kallis,
Sen että eestä *kaikki* väistää saa.

Ja siks' saa tulla myrskyt, rajuilmat,
Saa tulla nälkä, rutto, kuolema;
Tää kansa se ei murru, tyyten sorru,
Niin kauan kuin suur' elää Jumala.

RAKKAUS KORSIA KOKOO.

Kaunis, kallis on synnyinmaani,
Suomi-äitini armahin,
En sen vertaa ma tiedä toista,
Mi mun mieltäni lumois niin.
Katso – näätkö sen vaarat, vuoret,
Näätkö välkkyvät vedet nuo?
Ne – ne tenhoa mielen voipi,
Lemmen suuren ne rintaan luo.

Käyös metsien pimentoihin
Kuusten kuiskeita kuulemaan,
Käyös leppeihin lehdikkoihin,
Käyös laaksohon kukkaisaan,
Taikka soutaos illan tullen
Vienoj’ aaltoja vilppaita,
Niin ne kertovat kaikki sullen,
Suomen niemyen suloa.

Ellei rinnassas sydän silloin
Syki lempeä hehkuvaa, –
Ilomielin mi kaikki uhraa,
Jos niin vaativi isänmaa, –

Miksi riemuat, kaihot sitten,
Mitä varten sa vaivaa nää?
Kolkko, tyhjä on elämäsi,
Työsi, rientosi itsekkäät.

Synnyinmaasi ei niistä hyödy
Eikä kansasi köyhä myös;
Haihtuu tyhjänä tähtäpäänä
Hedelmittä sun vaivas, työs.
Mutta rakkaus korren pienen
Yhteistyöhömmä tuoda vois,
Eikä jouten se kors' ois tuotu,
Synnyinmaa sit' ei hyljäis pois.

Ja
sydän
rinnassani
se
heltyy
ihanoi

NTAMO 2021

ISBN 978-952-215-846-8

JYVÄSKYLÄLÄINEN
IRENE MENDELIN (1864–
1944) OLI ENSIMMÄINEN
NAINEN, JOLTA
ILMESTYI SUOMEKSI
ITSENÄISIÄ RUNOTEOKSIA.
TÄSSÄ SAAPUVAT YHDESSÄ
VARHAISIMMAT KOKOELMAT
Koivikossa (1893) JA
Koivikossa 2 (1899).

